

SUNUŞ

Atatürk hakkında binlerce kitap ve makale yazılmıştır. Bunlardan bir kısmını, özellikle Atatürk'ün çalışma arkadaşlarının hatıralarını okudum. Bu kitapların her birinden, Atatürk'ün hayatının bilmediğim yönlerini ve Atatürk'ün düşüncelerinin dayandığı sağlam temelleri öğrenip, hayalimdeki Atatürk'ü daha somut ve daha belirgin hâle getirmem mümkün oldu. Atatürk'ün hayatının ve düşüncelerinin her bir yönünü yansıtan bu bilgileri, tıpkı bir yapboz parçaları gibi toparlayıp yana yana getirdiğimde, Atatürk'ün mükemmel bir portresinin ortaya çıktığını fark ettim. Bu güzel portreyi, sevdiğimle ve okurlarımla paylaşmak istediğim için, bu kitabı yazmaya karar verdim. Bu kitabı yazarken en çok dikkat ettiğim şey, objektif olmak ve Atatürk'ü mümkün olduğu kadar, aslına uygun şekilde sizlere yansıtmak olmuştur. Atatürk'ü yermek veya göklere çıkarmak gibi bir önyargım katıyen olmamıştır. Gayem; fikirleriyle, filleriyle ve yaşam şekliyle, gerçek Atatürk'ü olduğu gibi ortaya koymaktır.

Atatürk'le ilgili olarak okuduğum eserlerin her birinin yüzlerce kaynaktan yararlanılarak hazırlandığı düşünülürse, benim yazdığım bu kitabın da dolaylı olarak aynı kaynaklara dayandığı söylenebilir. Yani bu kitap, sadece benim kaynakçada belirttiğim eserlerin değil, onlara da kaynaklık yapan ve burada belirtilmeyen binlerce eserin bir sonucudur.

Bu kitap, Atatürk'ün doğumundan ölümüne kadar bütün hayatını kapsamaktadır. Olaylar, mümkün olduğu kadar kronolojik sıraya göre anlatılmaktadır. Atatürk'ü etkileyen olaylar ve kurumlar, gerektiğinde kronolojik sıradan çıksa bile kitabın tamamı genel olarak kronolojik sıralamaya uygundur.

Atatürk, Osmanlı İmparatorluğunun çöküş döneminde dünyaya gelmiştir. Osmanlı İmparatorluğu, uzun bir zamandan beri, Avrupalılarca “Hasta adam” diye nitelendirilen bir çöküş süreci yaşamış ve bu süreç çok acıklı bir şekilde son bulmuştur. Atatürk, bu hasta adamın can verişinin üzüntüsünü, bütün ıstırapıyla yaşamış ve bu üzüntüden ders çıkarmasını bilmiştir. Çocukluk ve gençlik yıllarında, bu çöküşün sebeplerini ve alınması gereken önlemleri, kafasında yoğurup durmuştur. Kendine göre ürettiği ve kafa-sında yoğurarak geliştirdiği bu önlemleri, bu çareleri, zamanı gelince kullanmak üzere, hafızasında saklamıştır. Atatürk'ün gençlik yıllarında düşünüp geliştirdiği bu önlemler, zamanı gelince uygulamaya konmuş ve Atatürk'e öncelik ve inisiyatif kazandırmıştır.

Atatürk'ün fikirlerinin hangi şartlarda oluştuğunu anlayabilmek için, içinde doğup büyüdüğü dönemin tarihine kısaca göz atmakta yarar vardır. Çağına ayak uyduramadığı için çok acı bir şekilde, gerileme ve çöküş dönemi yaşayan Osmanlı İmparatorluğu, bu gidişi durdurabilmek gayesiyle birtakım ıslahat hareketlerine girişmiştir. Atatürk'ün yaptıklarının büyüklüğünü anlayabilmek için, Osmanlı'nın yapmaya çalıştığı bu ıslahat hareketlerini kısaca incelememizde yarar görülmüştür. Bu nedenle kitabımız, Osmanlı'nın çöküş dönemindeki ıslahat denemelerini içeren bir ön bilgiyle başlamaktadır.

Balkan Savaşı'na ve Birinci Dünya Savaşı'na gerektiği kadar değinilmiş ve Atatürk'ün hayatı ile Kurtuluş Savaşı'na, mümkün olduğu kadar geniş yer verilmiştir. Bilindiği gibi, Atatürk doğduğunda kendisine “Mustafa” ismi verilmişti. Askeri rüştiyesinde matematik öğretmeninin isteği üzerine, buna bir de “Kemal” eklendi. Kurtuluş Savaşı'nda Sakarya Zaferi'nden sonra, “Gazi” unvanını alan Atatürk'e “Gazi Mustafa Kemal” den-meye başlandı. Hatta bu uzun ismi tekrarlamamak için sadece “Gazi” unvanıyla hitap etmek yeterli bulundu. 1934 yılında soyadı kanunu kabul edildikten sonra, Mustafa Kemal'e “Atatürk” soyadı verildi. Bu soyadı Ata'ya o kadar uygun düştü ki, bütün dünyada “Atatürk” hitabı, tüm ismin yerine kullanılmaya başlandı. Bu kitapta Atatürk'e, içinde bulunduğu dönemdeki ismiyle hitap etmeye özen gösterilmiştir.

Bu kitabı okuduğunuz zaman, iddia ettiğim gibi, Atatürk hakkında kapsamlı ve objektif bilgileri verdiğime siz de inanırsanız, o zaman üç seneyi aşkın bir süredir verdiğim bu emeğin karşılığını fazlasıyla almış olacağım.